

Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2006:6) om certifiering av sakkunniga kontrollanter av kulturvärden vid ändring av byggnadsverk;

Utkom från trycket
den 21 februari 2006

beslutade den 13 februari 2006.

Boverket föreskriver¹ följande med stöd av 17 § plan- och byggförordningen (1987:383).

Allmänt

1 § Dessa föreskrifter gäller för certifiering av sådana sakkunniga som avses i 9 kap. 9 § första stycket plan- och bygglagen (1987:10), PBL, som skall utföra de kontroller som behövs för att verifiera att samhällets krav om tillvaratagande av kulturvärden enligt 3 kap. PBL tillgodoses.

Allmänt råd

Med kulturvärden avses byggnadstekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga, konstnärliga och arkitektoniska värden. Samtliga dessa värden innefattas även i begreppet kulturhistoriskt sammanhang.

2 § Den sakkunnige kontrollanten skall kunna sätta in, analysera och tolka byggnadsverk i ett kulturhistoriskt sammanhang. Därutöver skall den sakkunnige äga kunskap om:

- i Sverige förekommande äldre byggnadstekniker och material,
- arkitekturhistoria och byggnadstradition,
- restaureringarnas teori och historia.

Certifiering

3 § Certifiering får lämnas för:

- behörighet N för kontroll av *normal* art,
- behörighet K för kontroll av *kvalificerad* art.

Allmänt råd

Det är byggnadsverkets kulturvärden, ändringens omfattning och projektets komplexitet som avgör vilka krav som bör ställas på den sakkunniga kontrollanten. För ett enklare ingrepp i ett byggnadsverk med stora värden kan ibland en kontroll av normal art räcka. För omfattande ingrepp i ett byggnadsverk med många motstridiga intressen kan kontroll av kvalificerad art krävas, även om byggnadsverkets värden inte är lika betydande.

¹ Jfr prop. 1993/94:178, bet. 1993/94:BoU18, rskr. 1993/94:372.

Krav på teoretisk kunskap

4 § Den sakkunnige kontrollanten skall ha kunskap om och förståelse för de olika anspråk som kan ställas på en byggnad vid ändring.

För både behörighet N och K krävs att sökanden skall ha kunskap om plan- och bygglagen (1987:10), PBL, lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m., BVL, lagen om kulturminnen m.m. (1988:950), KML, samt de förordningar och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa lagar liksom om Boverkets allmänna råd om ändring av byggnad, BÅR (1996:4). Vidare krävs kännedom om tillämpliga delar av miljöbalken (1998:808) och förordningar meddelade med stöd av den. Särskild vikt skall läggas vid de delar av regelverket som är tillämpliga vid ändring av byggnad.

Sökandens kunskap skall kontrolleras genom skriftligt kunskapsprov.

5 § För att få behörighet N skall den sakkunnige kontrollanten ha antingen

- a) högskoleexamen med kulturhistorisk inriktning som omfattar minst 120 poäng, varav minst 60 poäng skall ha byggnadsantikvarisk inriktning,
- b) arkitektexamen innefattande eller kompletterad med 40 poäng med byggnadsantikvarisk inriktning,
- c) högskoleexamen med byggnadsteknisk inriktning (byggnadsingenjör) innefattande eller kompletterad med 40 poäng med byggnadsantikvarisk inriktning eller
- d) intyg enligt ikraftträdandebestämmelserna om att kunskaper motsvarande utbildningskravet innehas.

6 § För att få behörighet K skall den sakkunnige kontrollanten ha antingen

- a) högskoleexamen från byggnadsantikvariskt program omfattande minst 120 poäng,
- b) arkitektexamen innefattande eller kompletterad med 60 poäng med byggnadsantikvarisk inriktning,
- c) högskoleexamen med byggnadsteknisk inriktning (byggnadsingenjör) innefattande eller kompletterad med 60 poäng med byggnadsantikvarisk inriktning eller
- d) intyg enligt ikraftträdandebestämmelserna om att kunskaper motsvarande utbildningskravet innehas.

Allmänt råd till 5 och 6 §§

Med byggnadsantikvarisk inriktning menas en sådan utbildning som innefattar alla de i 2 § angivna momenten. Om kunskaperna inhämtats genom kurser som inte har renodlat byggnadsantikvarisk inriktning kan det sammanlagda poängantalet som erfordras bli högre än det som anges för byggnadsantikvarisk utbildning.

En förteckning över utbildningar som vid en bedömning har ansetts kunna antas uppfylla kraven enligt 5 och 6 §§, liksom i vilken mån olika kurser kan antas uppfylla de i 2 § angivna kriterierna för N respektive K nivå, publiceras på Boverkets hemsida. Underlaget för förteckningen sammanställs av Riksantikvarieämbetet.

Med arkitektexamen och byggnadsingenjörsexamen avses även motsvarande utbildningar från annat EU/EES-land. Utbildningskravet kan även tillgodoses genom andra utländska utbildningar som motsvarar kraven i 5 och 6 §§ och uppfyller de i 2 § angivna kriterierna.

Med högskoleexamen avses även annan eftergymnasial utbildning i den mån den i övrigt uppfyller de uppställda kriterierna.

Poängangivelsen utgår ifrån det vid ikraftträdandet gällande poängberäkningssystemet, där 40 poäng motsvarar ett års heltidsstudier.

Ikraftträdandebestämmelsen begränsar under vilken tid ett intyg enligt d) kan utfärdas, men innebär inte någon begränsning av intygets giltighetstid.

Krav på praktisk erfarenhet

7 § För att få behörighet N skall den sakkunnige kontrollanten ha utfört minst tre årsarbeten, varav ett under den senaste treårsperioden, omfattande arbetsuppgifter som i väsentlig grad innefattar kulturhistorisk värdering av bebyggelse.

8 § För att få behörighet K skall den sakkunnige kontrollanten ha utfört minst tre årsarbeten, varav ett under den senaste treårsperioden, med uppgifter som i väsentlig grad innefattar kulturhistorisk värdering av bebyggelse. Den sakkunnige skall även ha arbetat med kulturhistorisk konsekvensanalys av ändringsförslag och kontroll av kulturvärden vid ändring av byggnad.

Allmänt råd

Arbetserfarenheten bör minst omfatta två större eller tio mindre projekt som innefattar kulturhistorisk konsekvensanalys av ändringsförslag och kontroll av kulturvärden vid ändring av byggnad.

9 § Den praktiska erfarenheten skall styrkas genom intyg.

Allmänt råd

Intyget utgör endast ett konstaterande av att ett visst arbete har utförts, men ingen kvalitetsbedömning av det utförda arbetet. Om intygsgivaren har tillräcklig kännedom om arbetets art och omfattning kan intyget även omfatta arbeten som utförts på uppdrag av någon annan än intygsgivaren.

För båda nivåerna bör intyg lämnade av länsstyrelse, länsmuseum, byggnadsnämnd eller Riksantikvarieämbetet kunna godtas. För nivå N bör dessutom intyg lämnade av certifierad sakkunnig kontrollant kulturvärden med behörighet K, under vars insyn den sökande har arbetat, kunna godtas.

Lämplighet för uppgiften

10 § Den sakkunnige kontrollanten skall vara lämplig för uppgiften. Lämpligheten skall styrkas med intyg omfattande den senaste yrkesverksamma treårsperioden.

Allmänt råd

Lämplighetsintyget utgör en bedömning där intygsgivaren uttalar sig om ifall den sökanden kan antas vara lämplig för uppgiften.

För båda nivåerna bör intyg lämnade av länsstyrelse, länsmuseum eller Riksantikvarieämbetet kunna godtas. För nivå N bör dessutom intyg lämnade av certifierad sakkunnig kontrollant kulturvärden med behörighet K, under vars insyn den sökande har arbetat, kunna godtas.

Certifieringens giltighet

11 § Certifiering av sakkunnig kontrollant får lämnas för en period av högst fem år.

Certifieringsorganet skall omgående översända beslut om meddelad eller återkallad certifiering av sakkunnig kontrollant till Boverket.

Allmänt råd

Boverket för en förteckning över personer certifierade enligt denna föreskrift.

Rapporteringskyldighet

12 § Sakkunnig kontrollant skall årligen inlämna rapport till certifieringsorganet med uppgift om genomförda uppdrag som kontrollant eller samordnare av kontroller av kulturvärden.

Allmänt råd

Rapporten bör omfatta uppgifter om uppdragsgivare, under vilken tid uppdragen varat, fastighetsbeteckning på objekt som uppdragen omfattar samt en kort karaktärisering av uppdragens art.

Omcertifiering

13 § För att få nytt beslut om riksbehörighet, innan giltighetstiden för tidigare beslut går ut, omcertifiering, skall en förnyad skriftlig kunskapsprövning av den sakkunnige kontrollantens kompetens med avseende på regelverken enligt 4 § göras. Likaså skall erfarenhet av praktiskt arbete styrkas och lämplighet för uppgiften åter prövas.

Allmänt råd

För att bli omcertifierad bör man ha arbetat minst två år på heltid eller deltid under den senaste femårsperioden med sådana relevanta uppgifter som anges i 7 och 8 §§.

Återkallande av certifiering

14 § Har den certifierade uppvisat uppenbar olämplighet för uppgiften, eller har erhållit certifiering på felaktiga grunder, får det organ som utfärdat certifieringen återkalla denna.

Allmänt råd

Uppenbar olämplighet kan bestå i utfärdande av felaktiga eller falska intyg eller uppvisad oskicklighet vid utförande av arbetsuppgiften.

Denna författning träder i kraft den 1 april 2006.

Fram till den 1 januari 2011 gäller följande:

Om den sakkunnige kontrollanten inte uppfyller utbildningskraven enligt 5 och 6 §§, men genom en mångårig yrkesverksamhet visat att det teoretiska kunskapskravet ändå är uppfyllt, kan intyg om detta utfärdas.

Allmänt råd

Intygsgivaren kan ha erhållit kännedom om den sökandes kunskapsnivå antingen genom egen kännedom om den sökandes verksamhet eller genom kontakt med andra som har sådan kännedom. Även rapporter, artiklar eller andra publikationer utarbetade av den sökande får läggas till grund för intyget. Begreppet mångårig yrkesverksamhet får tolkas utifrån verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

För nivå N bör intyg från länsstyrelse, länsmuseum eller Riksantikvarieämbetet kunna godtas. För nivå K bör intyg från två intygsgivare hänförliga till de ovan uppräknade instanserna kunna godtas.

På Boverkets vägnar

INES UUSMANN

Ann Petersson
(Byggregelenheten)

Otto Ryding
(Byggregelenheten)